

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «РОСЛИННИЦТВО З ОСНОВАМИ КОРМОВИРОБНИЦТВА» Рівень вищої освіти: <u>Перший (бакалаврський)</u> Спеціальність: <u>101 Екологія</u> Рік навчання: <u>4-й, семестр 7,8-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>7 кредитів</u> Назва кафедри: <u>Рослинництва та садівництва</u> Мова викладання: <u>українська</u>
Лектор курсу	к.с.-г.н., доц. Циганський В'ячеслав Іванович
Контактна інформація лектора (e-mail)	tsiganskiyslava@gmail.com

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Рослинництво з основами кормовиробництва» є обов'язковою компонентою ОПП Екологія.

Загальний обсяг дисципліни 210 год.: лекції – 52 год.; практичні заняття – 48 год.; самостійна робота – 110 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – екзамен.

ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

При вивченні даної дисципліни можуть використовуватися знання, отримані з таких дисциплін: «Ґрунтознавство з основами геології», «Агрохімія», «Оцінка впливу на довкілля».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при вивченні таких дисциплін: «Аграрна політика та земельні відносини», «Енергоефективність та альтернативні джерела енергії».

ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Призначення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Рослинництво з основами кормовиробництва» спрямована на отримання здобувачами вищої освіти однієї з важливих і універсальних компетентностей – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології,

охорони довкілля і збалансованого природокористування, або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Рослинництво з основами кормовиробництва» є формування у майбутніх фахівців знань про технічно досконале, екологічно та економічно вигідне вирощування сільськогосподарських культур, максимальна реалізація їх біологічного потенціалу з отриманням високих і сталих врожаїв найвищої якості.

На основі вивчення біологічних особливостей рослин здобувачі вищої освіти в подальшому зможуть розробляти технологічні прийоми і заходи оптимізації впливу факторів зовнішнього середовища для максимальної реалізації біологічного потенціалу сільськогосподарських культур.

Навчальна дисципліна «Рослинництво з основами кормовиробництва» базується на знаннях біологічних особливостей сільськогосподарських культур, закономірностей їх росту і розвитку, вимогах до факторів природного середовища, факторів формування врожаю, умінні вчасного і якісного проведення технологічних заходів, спрямованих на одержання високих і сталих урожаїв при найменших затратах праці та матеріальних ресурсів.

Завдання вивчення дисципліни

Вивчення стану галузі рослинництва та шляхів інтенсифікації галузі, обґрунтування основних законів та загальних закономірностей взаємозв'язку факторів життя рослин, обґрунтування та розуміння формотворчих процесів культур за основними етапами органогенезу та фазами розвитку з метою управління процесами формування високої врожайності та якості продукції, розробка сортових, енергозберігаючих, екологічно доцільних технологій вирощування сільськогосподарських культур.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен володіти інтегральною, загальними та фаховими компетентностями, зокрема:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про

довкілля, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов;

загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК06. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

фахові компетентності (ФК):

ФК15. Знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПРН08. Уміти проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень.

ПРН11. Уміти прогнозувати вплив технологічних процесів та виробництв на навколишнє середовище.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів вищої освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через методи роботи у парах та групах), робота у команді (реалізується через: метод роботи у парах та групах), лідерські навички (реалізується через: методи дискусії, пояснення).

ПЛАН ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Рослинництво – головна галузь аграрного виробництва.	2		4
2	Насіння – один із основних засобів виробництва. Значення та вимоги до посівного матеріалу	2	2	4
3	Загальна характеристика зернових культур.	2	2	4
4	Озимі хліба. Пшениця озима – значення, біологічні особливості, технологія вирощування	2	2	4
5	Жито і тритикале, біологічні особливості, технологія вирощування.	2	2	5
6	Ячмінь, біологічні особливості, технологія	2	2	4

	виросування			
7	Овес. Народногоосподарське значення. Технологія вирощування.	2	2	5
8	Пізнi ярі зерновi культури. Кукурудза – значення, біологічні особливості, технологія вирощування.	4	2	6
9	Сорго і просо – значення, біологічні особливості, технологія вирощування.	2	2	4
10	Гречка, рис - значення, біологічні особливості, технологія вирощування..	2	2	5
11	Загальна характеристика зернобобових культур.	2	2	5
12	Соя - значення, біологічні особливості, технологія вирощування.	2	2	5
13	Горох - значення, біологічні особливості, технологія вирощування..	2	2	5
14	Квасоля - значення, біологічні особливості, технологія вирощування..	2	2	5
15	Сочевиця, нут, чина - значення, біологічні особливості, технологія вирощування.	2	2	5
16	Картопля. Продовольче, кормове, технічне значення. Технології вирощування	2	2	5
17	Цукроносні культури - значення, біологічні особливості, технологія вирощування.	2	2	4
18	Загальна характеристика олійних культур. Соняшник - значення, біологічні особливості, технологія вирощування.	2	2	5
19	Ріпак - значення, біологічні особливості, технологія вирощування.	2	2	4
20	Гірчиця, ріжій - значення, біологічні особливості, технологія вирощування.	2	2	5
21	Сафлор, рицина. Народногоосподарське значення, врожайність, біологічні особливості. Технологія вирощування	2	2	4
22	Загальна характеристика ефіроолійних культур (Кмин, Коріандр). Технологія вирощування.	2	2	4
23	Основи польового і лучного кормовиробництва	2	2	4
24	Методи заготівлі різних видів кормів	4	4	5
Разом		52	48	110

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача вищої освіти є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов’язкових занять час.

Самостійна робота здобувача вищої освіти організовується шляхом видачі переліку питань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний

матеріал освітньої компоненти, передбачений робочою програмою для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виноситься на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

У процесі роботи над індивідуальними завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними.

Види самостійної роботи

№ з/п	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Опрацювання питань, що виносяться на самостійне вивчення	60	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Підготовка до лекційних та практичних занять (робота з інформаційними джерелами: опрацювання першоджерел), вивчення та аналіз рекомендованої літератури	20	щотижнево	Усне опитування
3	Індивідуальні завдання (виконання, презентації за заданою проблемною тематикою)	20	2 рази в семестр	Виступ з презентацією, усний захист, обговорення
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	10	2 рази в семестр	Тестування
Разом		110		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Лихочвор В.В., Петриченко В.Ф. Рослинництво. Технології вирощування сільськогосподарських культур: Підручник. Львів: НВФ «Українські технології». 2020. 806 с.

2. Мазур В. А., Паламарчук В. Д., Поліщук І.С. Новітні агротехнології у рослинництві. Вінниця. 2017. 588 с.

3. Мазур В.А., Поліщук І.С., Телекало Н.В., Мордванюк М.О. Навч. посіб. з дисципліни «Рослинництво» для студентів галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» спеціальності 201 «Агрономія» першого бакалаврського рівня. Вінниця: Видавництво ТОВ «Друк». 2020. 352 с.

4. Мазур В.А., Поліщук І.С., Телекало Н.В., Мордванюк М.О. Рослинництво. Частина II: навчальний посібник. Вінниця : Видавництво ТОВ «Друк». 2020. 284 с.

5. Новітні агротехнології у рослинництві: Підручник. В.Д. Паламарчук, І.С. Поліщук, В.А. Мазур, О.Д. Паламарчук. Вінниця, 2017. 602 с.

6. Паламарчук В.Д., Климчук О.В., Поліщук І.С., Колісник О.М., Борівський А.Ф. Еколого-біологічні та технологічні принципи вирощування польових культур. навч. посібник: Вінниця: ФОП Данилюк. 2010. 636 с.

7. Петриченко В.Ф., Лихочвор В.В. Рослинництво. Нові технології вирощування польових культур: підручник. 5-те вид., виправ., допов. Львів: НВФ «Українські технології», 2020. 806 с.

Додаткова література

1. Didur I., Bakhmat M., Chynchyk O., Pantsyryeva H., Telekalo N., Tkachuk O. Substantiation of agroecological factors on soybean agrophytocenoses by analysis of variance of the Right-Bank Forest Steppe in Ukraine. 2020. *Ukrainian Journal of Ecology*. № 10(5). 54–61.

2. Korobko A., Kravets R., Mazur O., Mazur O., Shevchenko N. Nitrogen-Fixing Capacity of Soybean Varieties Depending on Seed Inoculation and Foliar Fertilization with Biopreparations. *Journal of Ecological Engineering*. 2024. Vol. 25, Issue 4. P. 23-37. DOI: <https://doi.org/10.12911/22998993/183497> (Scopus)

3. Shevchenko N., Yakovets L. Influence of technological methods of growing on the leaf surface of corn. *Сільське господарство та лісівництво*. 2021. №4 (23). P. 226-233. DOI:10.37128/2707-5826-2021-4-19

4. Tsyhanska O., Tsyhanskyi V. The influence of mineral fertilizers and biopreparation on the growth and development of soybean plants. *Colloquium-journal*. 2021. № 16 (103). P. 34-38.

5. Гетман Н.Я., Квітко М.Г., Циганський В.І. Люцерна посівна: монографія. Вінниця. Твори. 2021. 428 с.

6. Заболотний Г.М., Мазур В.А., Циганська О.І., Дідур І.М., Циганський В.І., Панцирева Г.В. Агробіологічні основи вирощування сої та шляхи максимальної реалізації її продуктивності: монографія. Вінниця: ТОВ «Твори», 2020. 276 с.

7. Калетнік Г.М., Мазур В.А., Браніцький Ю.Ю., Мазур О.В. Оптимізація технологічних прийомів вирощування проса лозовидного

(світчграс) для умов Лісостепу правобережного. Монографія. Вінниця: Видавництво ТОВ «Друк». 2020. 212 с.

8. Паламарчук В.Д., Дідур І.М., Колісник О.М., Алексєєв О.О. Аспекти сучасної технології вирощування висококрохмальної кукурудзи в умовах Лісостепу правобережного. Вінниця. ТОВ «Друк». 2020. 536 с.

9. Циганський В.І. Оптимізація системи удобрення сої на основі використання препаратів біологічного походження в умовах Лісостепу Правобережного. *Сільське господарство та лісівництво*. 2021. № 21. Випуск №2. С. 69-81.

10. Циганський В.І. Удосконалення технологічних прийомів вирощування соняшника в умовах Лісостепу правобережного. *Сільське господарство та лісівництво*. 2021. № 23. Випуск №4. С. 16-24.

11. Циганський В.І. Удосконалення технологічних прийомів вирощування соняшнику на основі використання сучасних мікробіологічних добрив. Міжнар. наук.-практ. конф. «Використання інноваційних технологій в агрономії», 5-6 листопада. 2020 р. Вінниця: ВНАУ, 2020. С. 3.

Інформаційні ресурси

1. Збірник наукових праць Сільське господарство та лісівництво <http://forestry.vsau.org/>

2. Інститут рослинництва імені В.Я. Юр'єва <https://yuriev.com.ua/ua/>

3. Інститут кормів та сільського господарства Поділля НААН <https://fri.vin.ua>

4. Науковий журнал Рослинництво та ґрунтознавство <https://agriculturalscience.com.ua/en>

5. Науково-теоретичний журнал «Землеробство та рослинництво: теорія і практика» <https://zemlerobstvo.com/naukovi-vidannya/naukovo-teoretichnij-zhurnal-zemlerobstvo-ta-roslinnistvo-teoriya-i-praktika/>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються упродовж семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та активності здобувача і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	10

2	Участь у роботі на практичних заняттях	12
3	Виконання контрольних робіт, тестування	4
4	Самостійна робота (підготовка питань, винесених на самостійне опрацювання, індивідуальні завдання)	4
Всього за атестацію 1		30
Атестація 2		
5	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	
6	Участь у роботі на практичних заняттях	
7	Виконання контрольних робіт, тестування	
8	Самостійна робота (підготовка питань, винесених на самостійне опрацювання, індивідуальні завдання)	4
Всього за атестацію 2		30
Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та активності здобувача		10
Разом		100

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	задовільно
60-65	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав менше 35 балів, то він не допускається до екзамену.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальної дисципліни.